

สมุดปกขาว

ข้อเท็จจริง และความจำเป็น

ของ

ร่าง พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

ระหว่างยาสูบหรือสุขภาพ

“แม้จะมีผู้เถียงว่ายานสูบสร้างรายได้ แต่ในอีกด้านหนึ่งยาสูบเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อสุขภาพและชีวิต หากพิจารณามิตিদ้านเศรษฐกิจ เรามีทางเลือกมากมาย แต่หากพิจารณามิติด้านสุขภาพและชีวิต เรามีทางเลือกอื่นหรือคำตอบก็คือ ไม่มี ฉะนั้นประเด็นจึงค่อนข้างแน่ชัดว่า เราจะเลือกยาสูบตามมุมมองทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีทางเลือกอื่นหลายทาง หรือจะเลือกสิ่งที่เราไม่มีทางเลือกอื่น นั่นคือ การคุ้มครองสุขภาพและชีวิต”

พระราชดำรัส

สุลต่าน ฮัจญี ฮัสซานัล โบลเกียห์ มุอิซซัดดิน วัดเดาละห์

สมเด็จพระราชาธิบดีบรูไน

26 เมษายน พ.ศ.2545

การประชุมยาสูบหรือสุขภาพนานาชาติ ประเทศบรูไน

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

ปรับปรุงฉบับที่ 4 : เมษายน พ.ศ.2558

ทำไมต้องมีสมุดปกขาว

กระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการให้มีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535 ซึ่งใช้มานานแล้ว ให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเพื่อปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธะผูกพันที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเป็นภาคีของอนุสัญญาควบคุมยาสูบ ขององค์การอนามัยโลก ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องพิชภัยร้ายแรงจากการเสพติดยาสูบและการได้รับควันบุหรี่มือสอง

เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ.2554 กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและจัดทำร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบขึ้น นำร่าง พ.ร.บ. เข้าสู่การพิจารณาพิจารณาตามขั้นตอน และดำเนินการปรับปรุงจนร่าง พ.ร.บ. ได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบถี่ถ้วน โดยมีการประชุมคณะกรรมการทั้งหมด 66 ครั้ง กระทรวงสาธารณสุขได้เสนอร่างกฎหมายดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ตั้งแต่ต้นเดือนธันวาคม พ.ศ.2557 เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนในการตราออกมาเป็นกฎหมายบังคับใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันเยาวชนจากการเสพติดบุหรี่

สมาคมผู้ค้ายาสูบไทย และสมาคมผู้ปลูก ผู้บ่มและผู้ค้าใบยาสูบแห่งประเทศไทย ภายใต้การสนับสนุนของบริษัทบุหรี่ ได้ออกมาคัดค้านร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดยที่ข้อมูลที่องค์กรเหล่านี้กล่าวอ้างเป็นข้อมูลที่บิดเบือน ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสังคม และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพิจารณากฎหมายทำให้เกิดความกังวลและลังเล ที่จะตัดสินใจเดินหน้าตามขั้นตอนการพิจารณากฎหมาย

กลยุทธ์ของฝ่ายที่คัดค้าน คือ พยายามหน่วงเหนี่ยวการพิจารณากฎหมายในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นตอนการพิจารณาของ ครม. คณะกรรมการกฤษฎีกาและสุดท้ายที่ สนช. เป้าหมายคือ ให้กฎหมายไม่เสร็จทันในสมัยของรัฐบาลนี้

สมุดปกขาวเล่มนี้ ชี้แจงข้อเท็จจริง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของ รัฐบาล สถานิติบัญญัติแห่งชาติ และเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องของทุกฝ่ายในสังคมไทย เพื่อสนับสนุนให้ร่างกฎหมายได้รับการพิจารณาโดยไม่รอช้า ตามกลยุทธ์การคัดค้านของบริษัทบุหรี่

ศ.นพ.ประกิต วาทีสาธกิจ

ที่ปรึกษาคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและจัดทำร่างกฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบ

เลขาธิการมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่

หมายเหตุ : สมุดปกขาวฉบับแรกได้ทำการผลิตออกมาอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ทันกับการที่บริษัทผู้สนับสนุนองค์กรบ่งหน้าออกมาคัดค้านร่าง พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบฉบับใหม่ อย่างเต็มรูปแบบเมื่อเดือนธันวาคม กอปรกับได้มีพัฒนาการของการคัดค้านร่างกฎหมายใหม่ โดยบริษัทผู้สนับสนุนในหลายเหตุการณ์ มูลนิธิธรรมาภิบาล จึงได้ปรับปรุงสมุดปกขาวเพื่อให้เนื้อหาครอบคลุมยิ่งขึ้นในการตอบข้อคัดค้านของบริษัทผู้สนับสนุนและล่าสุดได้ปรับปรุงฉบับเดือนมีนาคมเป็นฉบับปัจจุบัน เพิ่มเติมเนื้อหาให้ทันสถานการณ์

ประเทศไทยและคนไทยจะได้ประโยชน์อะไร จาก ร่าง พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบฉบับใหม่

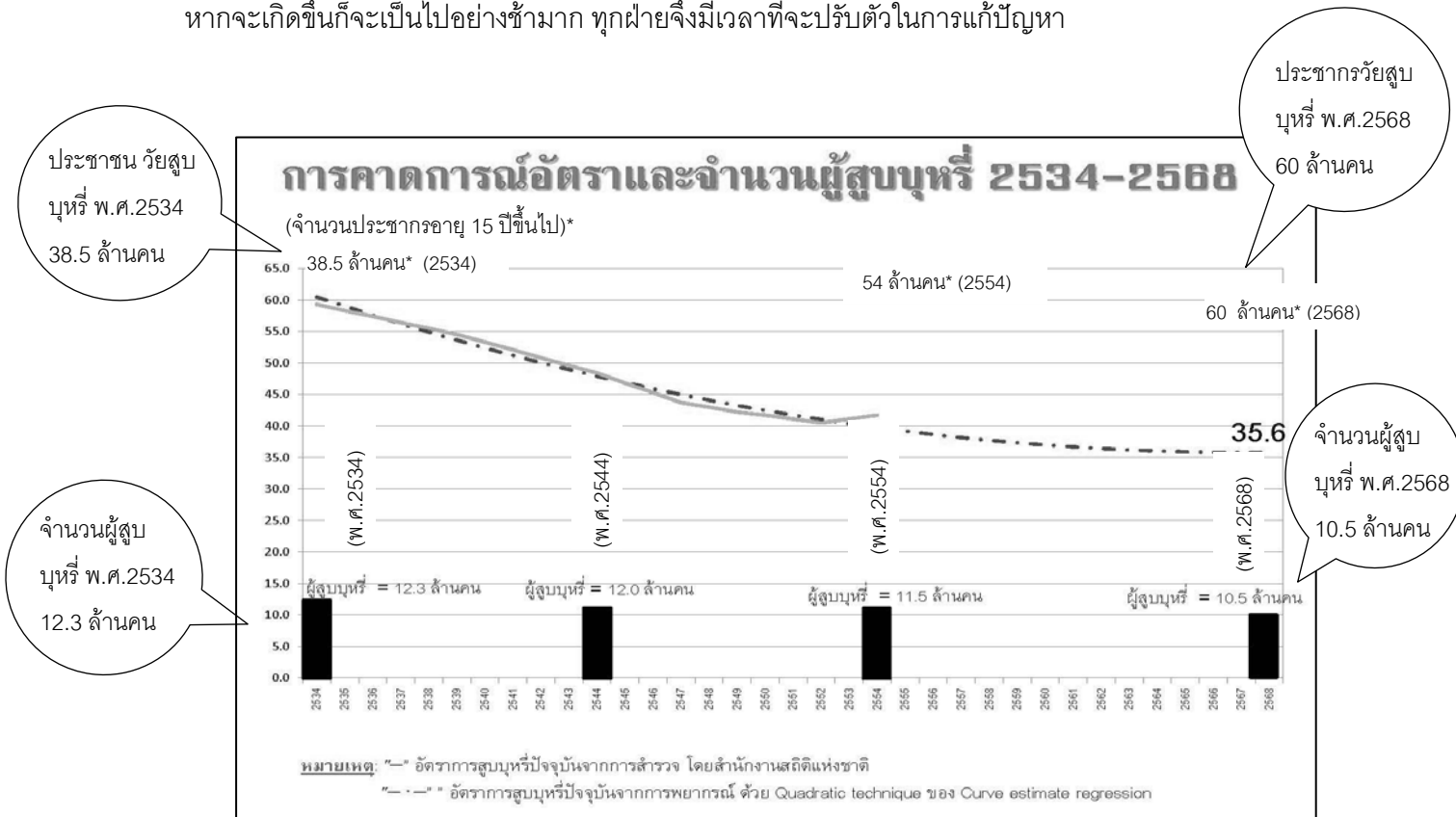
- มาตรการต่าง ๆ ใน ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ จะมีผลทำให้จำนวนเยาวชนรายใหม่ที่เสพติด บุหรี่ลดลง โดยพัฒนามาจากกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้ทันกับกลยุทธ์ทางการตลาดของอุตสาหกรรมบุหรี่ และจำกัดการเข้าถึงยาสูบของเยาวชน ที่กฎหมายฉบับปัจจุบันยังไม่ครอบคลุม
- มาตรการต่าง ๆ ใน ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ ส่งเสริมการไม่สูบบุหรี่ เกื้อหนุนและสร้างแรงจูงใจให้ผู้สูบบุหรี่เลิกสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น อันจะทำให้ประชาชนมีสุขภาพดีขึ้น และรัฐบาลสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ได้มากขึ้น
- มาตรการต่าง ๆ ในร่าง พ.ร.บ. เป็นไปตามพันธะผูกพันระหว่างประเทศ ภายใต้ อนุสัญญาควบคุมยาสูบ ขององค์การอนามัยโลก ที่มี 180 ประเทศ เป็นภาคีสมาชิก เป็นการแสดงถึงความจริงใจของรัฐบาล ในการที่จะปกป้องคนไทย จากพิษภัยร้ายแรงของยาสูบและควันบุหรี่มือสอง ตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญา

ผลที่อาจจะกระทบต่อธุรกิจยาสูบและผู้เกี่ยวข้อง

- ตลาดบุหรี่ซิกาแรตจะทรงตัว หรือมีขนาดค่อย ๆ เล็กลง ผู้ผลิตและผู้นำเข้าบุหรี่ จะขยายตลาดได้ยากขึ้น ซึ่งนับเป็นผลดีต่อเด็กและเยาวชนไทย แม้อาจจะทำให้กำไรของบริษัทบุหรี่ไม่เพิ่มขึ้น
- ร้านค้าปลีกที่ขายบุหรี่จะได้รับผลกระทบน้อยมาก เนื่องจากร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้เป็นการปรับแก้กฎหมายเดิมที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณา และส่งเสริมการตลาดของบริษัทบุหรี่เป็นประเด็นหลัก มีแต่เพียงประเด็นห้ามแบ่งขายบุหรี่เป็นรายมวน การเพิ่มอายุห้ามขายบุหรี่ และการกำหนดลักษณะจุดขาย ที่เกี่ยวข้องกับร้านค้าปลีกโดยตรง
- ร่าง พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการเพาะปลูกหรือการค้าใบยาสูบ ดังนั้นชาวไร่ยาสูบจึงมิใช่ผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากร่าง พ.ร.บ. นี้แต่ประการใด
- ร่าง พ.ร.บ. ฉบับใหม่ ไม่มีบทบัญญัติใดที่ขัดต่อกฎระเบียบระหว่างประเทศขององค์การการค้าโลก

ความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องมี พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบฉบับใหม่

1. กฎหมายควบคุมยาสูบ (พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2535 และ พ.ร.บ.คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535) ได้มีการบังคับใช้มาหลายสิบปีแล้ว ในขณะที่บริษัทบุหรี่ได้พัฒนาเทคนิคการตลาดใหม่ ๆ รวมทั้งมีผลิตภัณฑ์ยาสูบชนิดใหม่ ๆ ออกสู่ตลาด เพื่อหลอกล่อรายได้ใหม่ที่เฉลี่ยติดบุหรี่เมื่ออายุ 17.4 ปี จำนวนอย่างน้อย 100,000 คน ในแต่ละปี ทดแทนผู้สูบบุหรี่ที่เลิกสูบหรือเสียชีวิต
2. อัตราการสูบบุหรี่ของคนไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 59 เป็นร้อยละ 39 (เฉพาะในเพศชาย) แต่เนื่องจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น จำนวนคนไทยที่สูบบุหรี่ในปี พ.ศ.2556 จึงลดลงจากปี พ.ศ.2534 เพียงเล็กน้อย จาก 12.3 ล้านคน ลดเหลือ 11.5 ล้านคน ในช่วงเวลา 20 ปี ที่น่าเป็นห่วงคือแนวโน้มการสูบบุหรี่ที่กลับสูงขึ้นในกลุ่มเยาวชนและสตรี
3. จากการวิเคราะห์ของ ดร.ศรัณญา เบญจกุล มหาวิทยาลัยมหิดล ตามแนวโน้มที่ผ่านมา คาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ.2568 อัตราการสูบบุหรี่ของชายไทย จะลดลงเหลือ 35.6% และจำนวนผู้สูบบุหรี่จะเท่ากับ 10.5 ล้านคน (ดังแสดงในแผนภาพ) ซ้ำอีกวลว่าร่าง พ.ร.บ. ฉบับใหม่จะส่งผลกระทบต่ออาชีพชาวไร่ยาสูบ ในความเป็นจริง หากจะเกิดขึ้นก็จะเป็นไปอย่างช้ามาก ทุกฝ่ายจึงมีเวลาที่จะปรับตัวในการแก้ปัญหา

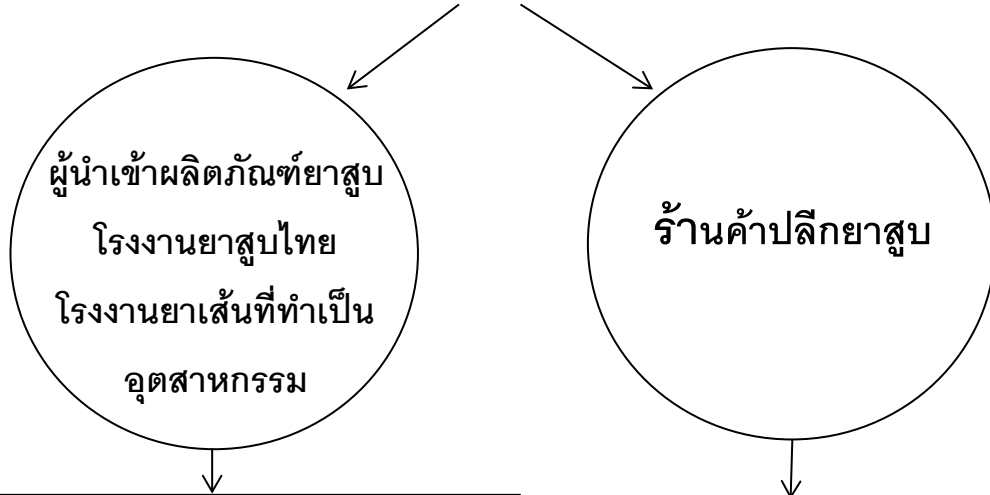

หมายเหตุ จากหลักฐานในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ยังไม่เคยปรากฏว่า จำนวนผู้สูบบุหรี่จะลดลงอย่างฮวบฮาบ จากการออกกฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบหรือการขึ้นภาษียาสูบ

บทบัญญัติใน

ร่าง พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

บังคับใช้กับ

เพิ่มข้อห้ามการโฆษณาทางอ้อม

- ห้ามการสื่อสารการตลาดในสื่อต่าง ๆ รวมถึงการใช้สื่อบุคคล (พริตตี้) และการโฆษณาโดยใช้ชื่อบริษัทบุหรี่
- ห้ามขายผลิตภัณฑ์ยาสูบผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- ห้ามเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับ “กิจกรรมเพื่อสังคม” (CSR) ของบริษัทบุหรี่ ในทุกสื่อ (ปัจจุบันห้ามเพียงสื่อ วิทยุและโทรทัศน์) และในทุกสถานที่รวมถึงในโรงพยาบาล

เพิ่มมาตรการป้องกันการแทรกแซงนโยบายจากอุตสาหกรรมยาสูบ

- ห้ามส่วนราชการรับการอุปถัมภ์จากรุรกิจยาสูบ
- กำหนดแนวทางและขั้นตอนการติดต่อระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับบริษัทบุหรี่
- กำหนดให้บริษัทบุหรี่ต้องจัดส่งรายงานประจำปีให้คณะกรรมการควบคุมยาสูบ

เพิ่มมาตรการป้องกันการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ยาสูบของเยาวชน

- ห้ามขายผลิตภัณฑ์ยาสูบแก่ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี
- ห้ามแบ่งขายบุหรี่ซิกาแรตเป็นมวน ๆ
- ห้ามแสดงผลิตภัณฑ์ยาสูบ ณ จุดขายปลีกยาสูบ รวมถึงต้องแสดงสื่อรณรงค์พิชภัยยาสูบ

หมายเหตุ : ร่าง พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับชาวไร่ยาสูบ ทั้งการปลูก การบ่ม และการค้าใบยาสูบทั้งภายในประเทศและการส่งออก

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคยาสูบ (พ.ศ.2554)

ด้านสังคมและสุขภาพ

- จำนวนผู้สูบบุหรี่ = 11.5 ล้านคน
- เป็นเยาวชนอายุ 15-24 ปี = 1,671,194 คน
- ผู้สูบบุหรี่เสียชีวิตจากการสูบบุหรี่ (พ.ศ.2552) = 50,710 คน ต่อปี
- แต่ละคนป่วยหนักก่อนเสียชีวิตเฉลี่ย = 2 ปี
- แต่ละคนที่เสียชีวิตอายุสั้นลงเฉลี่ย = 12 ปี
- ยาสูบเป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยและเสียชีวิตอันดับที่สองของคนไทย
- ความสูญเสียจากการป่วยและเสียชีวิตก่อนเวลาอันควร = 52,000 ล้านบาทต่อปี
- ผู้สูบบุหรี่ของที่ผลิตจากโรงงาน ที่จัดอยู่ในกลุ่มประชากรที่จนที่สุดของประเทศ 1,457,000 คน ที่มีรายได้เฉลี่ย 2,000 บาทต่อเดือนต่อคน เสียเงินค่าซื้อบุหรี่เฉลี่ย 547.50 บาท ต่อเดือน หรือ = 27.37% (พ.ศ.2554)

ด้านเศรษฐกิจ

1. ยอดจำหน่ายบุหรี่ซิการ์แรตต่อปีเฉลี่ย (ระหว่าง พ.ศ.2534-2556) = 2,008 ล้านซอง
  - จำนวนบุหรี่ที่สูบ (โดยประมาณเพื่อให้ง่ายแก่การคำนวณ) = 2,000 ล้านซอง/ปี
  - ค่าใช้จ่ายซื้อบุหรี่ซิการ์แรตโดยผู้สูบบุหรี่ (พ.ศ.2554) = 586 บาท/เดือน/คน
  - จำนวนร้านค้าปลีกยาสูบ (พ.ศ.2554) = 670,000 ราย
  - เฉลี่ยสถิติการจำหน่ายบุหรี่ ต่อร้านค้าปลีก = 2,985 ซอง/ปี = 8 ซอง/วัน หรือ 240 ซอง/เดือน
  - เฉลี่ยกำไรต่อร้านค้าปลีกต่อเดือน (กำไรต่อซองเฉลี่ย = 3.5 บาท) = 840 บาท/เดือน
2. กำไรบริษัทบุหรี่
  - กำไรโรงงานยาสูบต่อปี (ประมาณ) = 6,000 ล้านบาท
  - กำไรบริษัทฟิลลิป มอริส (ประเทศไทย) ต่อปี (ประมาณ) = 3,000 ล้านบาท
3. ชาวไร่ยาสูบ (ผู้ปลูกยาสูบที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.2552-2556)
  - จำนวนชาวไร่ยาสูบ = 32,983 ครัวเรือน
  - จำนวนแปลงที่ปลูก = 35,968 แปลง
  - รวมเนื้อที่ = 80,417 ไร่

องค์กร/กลุ่มที่ออกมาคัดค้าน ร่าง พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

- สมาคมการค้ายาสูบไทย (Thai Tobacco Trade Association : TTTA) เป็นสมาคมที่บริษัทบุหรี่ข้ามชาติ ฟิลลิป มอริส (ไทยแลนด์) ลิมิเต็ด ผู้จำหน่ายบุหรี่ปาร์ลโบโรและแอลแอนด์เอ็ม ให้การสนับสนุนการดำเนินการ
- สมาคมผู้บ่ม ผู้เพาะปลูกและผู้ค้าใบยาสูบไทย (สยท.) เป็นสมาคมเครือข่ายของสมาคมผู้ปลูกยาสูบนานาชาติ International Tobacco Growers Association (ITGA) ซึ่งสนับสนุนโดยการร่วมลงขันของบริษัทบุหรี่ปาร์ล มอริส บีเอที และเจทีไอ เพื่อเป็นองค์กรบังหน้า ในการเคลื่อนไหวคัดค้านมาตรการควบคุมยาสูบทั้งระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ
- บริษัทฟิลลิป มอริส “ประเทศไทยไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีการออกกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อการควบคุมยาสูบ กระทรวงสาธารณสุขควรยุติและถอนเรื่องการเสนอกฎหมายนี้ และหันมาพัฒนาแผนการให้ความรู้และการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่แล้ว”
- โรงงานยาสูบไทย ไม่ได้แสดงท่าทีคัดค้านที่ชัดเจน แต่สหภาพแรงงานโรงงานยาสูบได้ร่วมคัดค้านร่างกฎหมายใหม่

กลยุทธ์การคัดค้านร่างกฎหมายใหม่

กลยุทธ์ที่หนึ่ง

- ใช้ร้านค้าโชห่วย สมาคมชาวไร่ยาสูบ ออกหน้าเคลื่อนไหวคัดค้าน โดยมีบริษัทบุหรี่ปาร์ลอยู่เบื้องหลัง
- บิดเบือนผลกระทบทางเศรษฐกิจจากร่างกฎหมายที่จะมีต่อร้านค้าโชห่วยและชาวไร่ยาสูบ เกินความเป็นจริง
- บริษัทบุหรี่ปาร์ลเดินคัดค้านในทางลับกับผู้มีอำนาจตัดสินใจในรัฐบาล สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- ใช้วิธีชะลอการพิจารณากฎหมายในทุกขั้นตอนตั้งแต่ขีดขวางชะลอการพิจารณาของ ครม. ที่คณะกรรมการกฤษฎีกาและที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เป้าหมาย

- เพื่อให้การพิจารณากฎหมายเสร็จไม่ทันวาระของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เพื่อให้กฎหมายตกไป

กลยุทธ์ที่สอง

- หากไม่สามารถทำให้กฎหมายนี้ตกไป เพราะพิจารณาไม่ทัน
- จะพยายามวิ่งเต้นแปรญัตติในชั้นการพิจารณาของกรรมาธิการ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อแก้ไขให้มาตรการต่าง ๆ ในร่างกฎหมายอ่อนลง

กลยุทธ์ที่บริษัทฟิลลิป มอริสใช้เมื่อ ยี่สิบสามปีก่อน ในการพยายามหน่วงเหนี่ยวขีดขวางการออกพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2535 กำลังถูกนำมาใช้ในขณะนี้ แต่ด้วยวิธีการที่เข้มข้นมากกว่า

ตอบข้อโต้แย้งของผู้คัดค้านร่าง พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ

ข้อคัดค้าน	ข้อเท็จจริง
<p>กฎหมายนี้ควรจะให้รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งเป็นผู้พิจารณา</p>	<p>การพูดเช่นนี้ถือว่าเป็นการไม่ให้เกียรติแก่รัฐบาลปัจจุบันและสภานิติบัญญัติแห่งชาติ</p> <p>นี่เป็นกลยุทธ์ของธุรกิจข้ามชาติที่ต้องการหวังเหนี่ยวให้การออกกฎหมายล่าช้าออกไป เพื่อที่บริษัทบุหรี่จะได้วิ่งเต้นขัดขวางยับยั้งกับรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งได้ง่ายขึ้น และหากยับยั้งไม่สำเร็จจะวิ่งเต้นเพื่อทำให้เนื้อหาของกฎหมายอ่อนลง</p>
<p>ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ไม่ใช่เรื่องเร่งด่วน</p>	<p>การที่อัตราการสูบบุหรี่ของชายไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ยังสูงถึงร้อยละ 40 และอัตราการสูบบุหรี่ในเยาวชนที่สูงขึ้น กอปรกับการสูบบุหรี่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยและเสียชีวิตอันดับที่สองของคนไทย นับว่าเป็นสถานการณ์เร่งด่วนที่รัฐบาลไทยต้องเร่งแก้ไขด้วยมาตรการต่าง ๆ อย่างเต็มที่ และในเวทีนานาชาติต่างแสดงความห่วงใยถึงอัตราการสูบบุหรี่ของชายไทยที่ยังสูงมาก หากเทียบตามมาตรฐานโลก</p> <p>ร่าง พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบเน้นการควบคุมกลยุทธ์ทางการตลาดและการส่งเสริมการขายของบริษัทบุหรี่ เพื่อลดจำนวนเยาวชนที่จะเสพติดบุหรี่ใหม่ การป้องกันเด็ก ๆ ไม่ให้ติดบุหรี่เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของสังคม และเป็นเรื่องเร่งด่วน เพราะเด็กไทยที่ติดบุหรี่ 70% จะไม่สามารถเลิกสูบบุหรี่ได้ตลอดชีวิต</p> <p>ดังนั้น ทุก ๆ วัน ที่การออกกฎหมายนี้ล่าช้าออกไป เท่ากับสังคมไทยปล่อยปละละเลยปัญหาการเสพติดบุหรี่ของเด็กไทย</p>
<p>อ้างพราววัตถุประสงค์ในการผลักดันร่างกฎหมายด้วยการใช้เยาวชนบังหน้า</p>	<p>ผู้สูบบุหรี่ไทย 11 ล้านคน ในขณะนี้ล้วนเกิดการเสพติดบุหรี่ตั้งแต่เป็นเยาวชน ผู้สูบบุหรี่เหล่านี้กว่าครึ่งพยายามที่จะเลิกสูบบุหรี่แต่ไม่สามารถที่จะเลิกได้ นำมาซึ่งการเจ็บป่วยและเสียชีวิตก่อนเวลา</p> <p>การที่ลูกหลานเข้าไปเสพติดบุหรี่เป็นทุกข์ของพ่อแม่ทุกคน</p> <p>การพยายามลดจำนวนเยาวชนที่จะเสพติดบุหรี่ด้วยการควบคุมกลยุทธ์ทางการตลาดของบริษัทบุหรี่ จึงเป็นเรื่องที่</p>

ข้อคัดค้าน	ข้อเท็จจริง
<p>กล่าวอ้างว่า ร่างกฎหมายนี้ออกมาเพื่อปกป้องเด็กและเยาวชนทั้ง ๆ ที่มีมาตราที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนจริง ๆ เพียง 1-2 มาตราเท่านั้น</p>	<p>จำเป็นต้องทำควบคู่กับมาตรการอื่น ๆ</p> <p>เนื้อหาในร่างกฎหมายอนุวัตรการตามอนุสัญญาควบคุมยาสูบ ข้อ 13 ที่เกี่ยวกับการควบคุมการโฆษณาและการตลาดของบริษัทบุหรี่ ข้อ 11 ที่เกี่ยวกับการควบคุมฉลากและการเตือนพิษภัยยาสูบ ข้อ 16 ที่เกี่ยวกับการห้ามขายแก่เด็กและห้ามขายโดยเด็ก และข้อ 5.3 ที่เกี่ยวกับการป้องกันการแทรกแซงนโยบายควบคุมยาสูบของบริษัทบุหรี่</p> <p>การเสพติดบุหรี่ทั้งหมดเกิดขึ้นในวัยเด็กและเยาวชน โดยอายุเฉลี่ยของเด็กไทยที่ติดบุหรี่คือ 17.4 ปี โดยมีสาเหตุสำคัญจากกลยุทธ์ทางการโฆษณาการตลาดและการเข้าถึงยาสูบ ณ จุดขาย</p> <p>จากสถิติที่พบว่า เด็กไทย 10 คนที่ติดบุหรี่ 7 คน จะติดไปตลอดชีวิต และใน 3 คนที่เหลือจะต้องใช้เวลาโดยเฉลี่ย 20 กว่าปีที่จะเลิกสูบบุหรี่ได้ การป้องกันเด็กและเยาวชนไม่ให้เข้าไปเสพติดบุหรี่จึงเป็นความรับผิดชอบของทุกฝ่ายในสังคมไทย ซึ่งต้องดำเนินการหลาย ๆ มาตรการไปพร้อม ๆ กัน โดยเฉพาะการควบคุมกลยุทธ์การตลาดของบริษัทบุหรี่ ซึ่งรวมถึงความเฝ้าระวังของการออกแบบซองบุหรี่ การเข้าถึงยาสูบของเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นเนื้อหาหลักของร่าง พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ</p>
<p>ร่าง พ.ร.บ. มีลักษณะควบคุมการค้าและการประกอบอาชีพที่ “สุดโต่ง” ได้อำพรางวัตถุประสงค์ที่แท้จริง ที่ต้องการทำลายอุตสาหกรรมยาสูบ</p>	<p>บทบัญญัติของ ร่าง พ.ร.บ. ฉบับใหม่ นำมาจากอนุสัญญาควบคุมยาสูบที่ 180 ประเทศตกลงร่วมกัน ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องประชาชนจากพิษภัยยาสูบ โดยเฉพาะการป้องกันนักสูบหน้าใหม่ จากกลยุทธ์การตลาดของบริษัทบุหรี่ จึงไม่ใช่มาตรการ “ที่ สุดโต่ง” ตามวาทกรรมของฝ่ายที่คัดค้านร่าง พ.ร.บ. ใหม่</p> <p>การวิเคราะห์พบว่า ในปี พ.ศ.2568 หรืออีก 10 ปี จากนี้ ประเทศไทยจะยังมีจำนวนผู้สูบบุหรี่ 10.5 ล้านคน ข้ออ้างที่ว่า อุตสาหกรรมยาสูบ (ที่ขณะนี้ มีกำไรปีละ 10,000 ล้านบาท เฉพาะในประเทศไทย) จะถูกทำลาย จึงไม่ตรงกับข้อเท็จจริง</p>
<p>ร่าง พ.ร.บ. มีมาตรการต่างๆ ที่มีความ “สุดโต่ง” ลิดรอนสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพของผู้เกี่ยวข้องไม่คำนึงถึง</p>	<p>มาตรการต่าง ๆ ในการ ร่าง พ.ร.บ. ใหม่ เป็นมาตรการที่มีประเทศอื่น ๆ ในโลกดำเนินการมาแล้วทั้งสิ้น มาตรการต่าง ๆ มีความจำเป็น “มีความชอบธรรม และได้สัดส่วน” กับ</p>

ข้อคัดค้าน	ข้อเท็จจริง
ความเป็นจริงของการประกอบธุรกิจ	<p>ธรรมชาติของสินค้ายาสูบ ที่มีอำนาจเสพติดสูงมาก และคร่าชีวิตคนหนึ่งของผู้ที่เลิกสูบบุหรี่ไม่ได้ ซึ่งในประเทศไทย เด็กไทย 10 คน ที่ติดบุหรี่ 7 คน จะเลิกสูบบุหรี่ไม่ได้ไปตลอดชีวิต</p> <p>หากเทียบกับสินค้าบริโภคทั่วไป เช่น สินค้าอาหาร ถ้าตรวจพบว่า มีสารก่อมะเร็งเจือปน แม้แต่ชนิดเดียว สินค้านั้นจะถูกห้ามขายทันที ขณะที่สินค้ายาสูบมีสารก่อมะเร็ง 70 ชนิด การที่สินค้ายาสูบยังถูกกฎหมาย และเฉพาะในประเทศไทย บริษัทบุหรี่มีกำไรปีละ 10,000 ล้านบาท ขณะที่มีคนไทยตายจากโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ปีละ 50,710 คนต่อปี สาธุชนจะเป็นผู้ตัดสินว่า การออกกฎหมายควบคุมยาสูบ ตามร่าง พ.ร.บ. ฉบับใหม่ เป็นเรื่อง “สุดโต่ง” ตามที่บริษัทบุหรี่ยกอ้างหรือไม่</p>
<p>ร่าง พ.ร.บ. ฉบับใหม่จะส่งผลเสียต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ประกอบการรายย่อยอีกเป็นจำนวนมาก โดยผลเสียต่างๆ เหล่านี้มากเกินกว่าผลประโยชน์ที่ประชาชนอาจจะได้รับ บทบัญญัติของร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าว จึงไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 29 แห่งรัฐธรรมนูญ</p>	<p>ธนาคารโลกประกาศตั้งแต่ พ.ศ.2534 ว่า การค้ายาสูบก่อให้เกิดความสูญเสียสุขภาพและเศรษฐกิจ ทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม และสนับสนุนให้ประเทศต่างๆ ควบคุมยาสูบอย่างครบวงจร</p> <p>ในห่วงโซ่ธุรกิจยาสูบ กำไรเกือบทั้งหมดจะตกอยู่กับบริษัทบุหรี่ เนื่องจากมีผู้ผลิตผูกขาดเพียงไม่กี่ราย ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก ในขณะที่ผู้ค้าปลีกยาสูบและชาวไร่ยาสูบได้รับอานิสงส์จากกำไรของธุรกิจนี้น้อยมาก โดยเฉพาะร้านค้าปลีกยาสูบ ที่การค้าปลีกยาสูบเป็นเพียงสัดส่วนที่น้อยมากในธุรกิจของร้านค้าปลีก</p> <p>จึงเป็นปรากฏการณ์ทั่วโลก ที่บริษัทบุหรี่อาศัยสมาคมผู้ค้าปลีกยาสูบ และสมาคมชาวไร่ยาสูบออกมาเคลื่อนไหวคัดค้านกฎหมายควบคุมยาสูบ เพื่อปกป้องผลกำไรของบริษัทบุหรี่เอง และหากเปรียบเทียบความสูญเสียของสังคมไทยที่เกิดจากการใช้ยาสูบ มาตรการที่กำหนดในร่าง พ.ร.บ. ฉบับใหม่ นับว่าเป็นมาตรการที่ยังไม่ได้สัดส่วนกับปัญหาที่สินค้ายาสูบก่อให้เกิดขึ้นกับสังคมไทย</p>
<p>ร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ จะกระทบโซ่ห่วงส่งผลกระทบต่อร้านค้าปลีกกว่า 5 แสน</p>	<p>ร่าง พ.ร.บ. มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับร้านค้าปลีก (โซ่ห่วง) คือ ห้ามฝ่าฝืนทำการโฆษณา ณ จุดขาย และห้ามจำหน่ายบุหรี่เป็นมวน ๆ</p>

ข้อคัดค้าน	ข้อเท็จจริง
<p>ร้าย สร้างความเสียหายแก่ธุรกิจ รวมไปถึงเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม</p>	<p>(ต้องขายเป็นซอง) เพื่อให้เด็ก ๆ ที่มีกำลังซื้อน้อยเข้าถึงบุหรี่ได้ยากขึ้น ทำให้เกิดนักสูบบุหรี่ใหม่่น้อยลง</p> <p>สมาคมผู้ค้ายาสูบไทยเองเป็นผู้ให้ข้อมูลว่า ส่วนแบ่งยอดขายบุหรี่เป็นมูลค่าร้อยละ 12.5 ของยอดขายรวมของร้านค้าปลีก ซึ่งหากข้อมูลนี้เป็นจริงตามที่สมาคมผู้ค้ายาสูบอ้าง และหากร่าง พ.ร.บ. มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยทำให้ยอดขายสินค้ายาสูบลดลงได้ถึงร้อยละ 10 ส่วนแบ่งมูลค่ารายได้ยอดขายบุหรี่ของร้านค้าปลีกก็จะลดลงจากร้อยละ 12.5 เหลือ 11.25 ($12.5 - 1.25 = 11.25$) ซึ่งเป็นการลดลงที่น้อยมาก</p> <p>คำถามจึงมีว่ายอดขายบุหรี่ที่เป็นร้อยละ 12.5 ของยอดขายทั้งหมด ลดลงเหลือร้อยละ 11.25 ทำให้ร้านโชห่วยเดือดร้อนขนาดหนักตามที่สมาคมผู้ค้ายาสูบไทยกล่าวอ้างเป็นความจริงหรือไม่</p> <p>สมาคมผู้ค้ายาสูบไทยได้รับการตั้งขึ้นและสนับสนุนการดำเนินการโดยบริษัทฟิลลิป มอริส ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ไม่ยากว่า แท้จริงแล้วบริษัทฟิลลิป มอริส ต่างหากที่ต้องการคัดค้านร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ เพื่อปกป้องผลกำไรปีละ 3,000 ล้านบาทในประเทศไทย แต่เนื่องจากสังคมไม่ให้น้ำหนักการคัดค้านของบริษัทบุหรี่ บริษัทฟิลลิป มอริส จึงใช้กลยุทธ์ผ่านทางร้านค้าปลีกออกมาคัดค้าน</p> <p>การที่อ้างว่าร่าง พ.ร.บ. ใหม่จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยรวมจึงเป็นข้ออ้างที่เลื่อนลอยที่สุด</p>
<p>การห้ามร้านค้าปลีกแบ่งซองขายบุหรี่เป็นมวน ๆ เป็นการลดรอนสิทธิเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ</p>	<p>การห้ามขายบุหรี่เป็นมวน ๆ วัตถุประสงค์ก็เพื่อป้องกัน การเสพติดบุหรี่ของเด็ก ๆ และเยาวชน</p> <p>การห้ามขายบุหรี่เป็นมวน ๆ อาจจะทำให้ร้านค้าปลีกกำไรลดลงบ้าง แต่สิทธิเสรีภาพในการประกอบธุรกิจก็ต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมและคำนึงถึงอนาคตของเด็ก ๆ ด้วย</p> <p>ประเทศต่าง ๆ 97 ประเทศ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน ลาว พม่า สิงคโปร์ มาเลเซีย และบรูไน ล้วนมีกฎหมายนี้แล้ว ถ้าประเทศไทยไม่มีกฎหมายนี้ นานาชาติจะมองประเทศไทยด้วยสายตาอย่างไร</p>

ข้อคัดค้าน	ข้อเท็จจริง
	<p>กลุ่มที่คัดค้านร่าง พ.ร.บ. อ้างว่า เห็นด้วยกับการปกป้องเยาวชนจากยาสูบ</p> <p>แต่เหตุไฉนจึงคัดค้านมาตรการห้ามแบ่งขายบุหรี่เป็นรายมวนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันเด็ก ๆ จากการติดบุหรี่</p>
<p>มาตรการในร่าง พ.ร.บ. ที่ห้ามการแบ่งขายจะส่งผลและสร้างความเสียหายให้แก่ร้านค้าปลีกอย่างแน่นอน เพราะรายได้ของร้านค้ามาจากการแบ่งขายเป็นหลัก</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การแบ่งขายบุหรี่เป็นรายมวนเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็ก ๆ ติดบุหรี่ โดยร้อยละ 88.3 ของเด็กอายุ 15-17 ปี และร้อยละ 64.6 ของเยาวชนอายุ 18-24 ปี ที่สูบบุหรี่ ซึ่บุหรี่แบบแบ่งขาย - ในแต่ละวันมีเด็กไทยอายุ 15-18 ปี 236,225 คนที่ซื้อบุหรี่แบบรายมวนเพื่อสูบ - การขายบุหรี่แก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ผิดกฎหมาย และ พ.ร.บ.คุ้มครองเด็กกำหนดว่าเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี สูบบุหรี่ผิดกฎหมาย - การที่สมาคมการค้ายาสูบและบริษัทฟิลลิป มอริส คัดค้านมาตรการห้ามแบ่งขาย เท่ากับต้องการหากำไรจากเด็ก ๆ อย่างผิดกฎหมายต่อไป เพราะต้องการให้เด็ก ๆ ที่ติดบุหรี่เข้ามาทดแทนผู้สูบบุหรี่ที่เสียชีวิตหรือเลิกสูบ เป็นลูกค้าของบริษัทบุหรี่ต่อไปตลอดชีวิต
<p>ร่าง พ.ร.บ. ฉบับใหม่ ห้ามแสดงราคาสินค้าบุหรี่ ณ ร้านค้าปลีก เป็นการขัดแย้งกับกฎหมายกระทรวงพาณิชย์</p>	<p>ร่าง พ.ร.บ. ฉบับใหม่ ยังคงแสดงราคาสินค้าบุหรี่ ณ ร้านค้าปลีกได้ตามปกติ แต่ห้ามแสดงราคาในลักษณะจูงใจให้ซื้อยาสูบยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่งเป็นการเฉพาะ เช่น แสดงราคาด้วยตัวเลขขนาดใหญ่และสีสันที่เตะตา ข้อกำหนดนี้ถูกกำหนดขึ้น เพราะเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ที่บริษัทบุหรี่เป็นผู้มอบสื่อแสดงราคาในลักษณะส่งเสริมการขายให้แก่ร้านค้าปลีก</p>
<p>ผู้ค้าปลีกแสดงความกังวลต่อการบังคับใช้ซองบุหรี่แบบเรียบ เห็นว่าการบังคับใช้ซองบุหรี่แบบเรียบจะทำให้กิจกรรมทางการค้าในแต่ละวัน เช่น การส่งสินค้า การจัดการคลังสินค้า การเติมสินค้าและการให้บริการลูกค้ามีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น</p>	<p>กรณีซองบุหรี่แบบเรียบ (ซองบุหรี่จะพิมพ์ได้เพียงชื่อยี่ห้อบุหรี่ด้วยตัวอักษรตามที่กฎหมายกำหนด ห้ามพิมพ์โลโก้ สีสัน หรือลวดลาย) ขณะนี้มีประเทศเดียวในโลกที่ใช้กฎหมายนี้มาครบ 2 ปีแล้ว ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ.2555 ไม่พบว่ากระทบต่อการค้าการขายสินค้ายาสูบ อย่างที่สมาคมผู้ค้ายาสูบไทยกล่าวอ้าง</p> <p>บริษัทบุหรี่ข้ามชาติสนับสนุนให้ 5 ประเทศ อันประกอบด้วย ยูเครน โดมินีกัน ริพับบลิค ฮอนดูรัส คิวบา และอินโดนีเซีย</p>

ข้อคัดค้าน	ข้อเท็จจริง
	<p>ห้องต่อองค์การการค้าโลกให้พิจารณาว่ากฎหมายของบุนรีแบบเรียบของออสเตรเลีย ขัดต่อกฎหมายเครื่องหมายการค้าและทรัพย์สินทางปัญญาขององค์การการค้าโลกหรือไม่ โดยคดีดังกล่าวคาดว่าจะมีคำพิพากษาในปี พ.ศ.2559</p> <p>ขณะที่สหภาพยุโรปยืนยันต่อคณะมนตรีทริพส์ (TRIPS) ขององค์การการค้าโลกว่า กฎหมายของบุนรีแบบเรียบไม่ขัดกับกฎหมายขององค์การการค้าโลก ทำให้ประเทศไอร์แลนด์ได้ผ่านกฎหมายของบุนรีแบบเรียบเป็นประเทศที่สองของโลก เมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2558 และจะมีผลบังคับใช้ในเดือนพฤษภาคม 2559 ขณะที่ประเทศอังกฤษผ่านร่างกฎหมายของบุนรีแบบเรียบ เมื่อวันที่ 11 มีนาคม และฝรั่งเศสก็ผ่านร่างกฎหมายของบุนรีแบบเรียบ วันที่ 4 เมษายน พ.ศ.2558 และกฎหมายมีผลบังคับใช้ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2559 เช่นกัน ขณะนี้ประเทศต่าง ๆ อาทิ นอร์เวย์ สวีเดน ฟินแลนด์ และนิวซีแลนด์ ก็อยู่ในระหว่างการออกกฎหมายของบุนรีแบบเรียบ โดยเชื่อว่าองค์การการค้าโลก จะตัดสินว่ากฎหมายของบุนรีแบบเรียบไม่ขัดต่อกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ และประเทศจำนวนมากก็จะประกาศใช้กฎหมายของบุนรีแบบเรียบตามออสเตรเลีย เพื่อลดความตึงเครียดและย้ายวงของบุนรีที่มีต่อเด็ก ๆ</p> <p>ร่าง พ.ร.บ. ใหม่ของไทย ก็มีบทบัญญัติที่สามารถกำหนดให้มีการบังคับใช้กฎหมายของบุนรีแบบเรียบในอนาคต รัฐบาลไทยก็ คงจะคอยผลการตัดสินคดีของบุนรีแบบเรียบขององค์การการค้าโลกเช่นกัน เพราะหากองค์การการค้าโลกตัดสินว่ากฎหมายของบุนรีแบบเรียบขัดกับกฎขององค์การการค้าโลก คงจะไม่ มีประเทศไหนที่จะออกกฎหมายนี้ เพราะบริษัทบุนรีข้ามชาติ เฉพาะฟิลลิป มอริส บริษัทเดียวมีกำไรในปี พ.ศ.2553 กว่า 353,400 ล้านบาท มีอิทธิพลล้นฟ้า มีหรือที่จะยอมปล่อยให้ประเทศใดประเทศหนึ่งทำผิดกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ ดังเช่นที่บริษัท ฟิลลิป มอริส ได้สนับสนุนให้มีการฟ้องออสเตรเลียที่องค์การการค้าโลก รวมทั้งฟ้องต่ออนุสัญญาโตตุลา</p>

ข้อคัดค้าน	ข้อเท็จจริง
<p>ร่าง พ.ร.บ. มีความสับสนเสี่ยงที่จะทำให้ประเทศไทยละเมิดกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การฟ้องร้องระดับโลกและทำให้ไทยเป็นประเทศคู่ค้าที่ไม่น่าไว้วางใจ เช่น การบังคับใช้ของบุนหรือแบบเรียบที่ละเมิดสิทธิในการใช้เครื่องหมายการค้าที่ได้รับการจดทะเบียนของผู้ประกอบการ</p>	<p>การระหว่างประเทศ ในขณะนี้</p> <p>มาตราที่บริษัทบุนหรืออ้างว่า ละเมิดกฎหมายการค้าระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับกฎหมายของบุนหรือแบบเรียบนั้น สหภาพยุโรปได้ยืนยันต่อคณะมนตรีทรัพย์สิน (TRIPS) ขององค์การการค้าโลกว่าไม่ขัดต่อกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ และสมาชิกสหภาพยุโรป 28 ประเทศสามารถที่จะออกกฎหมายนี้ได้ และประเทศไอร์แลนด์ อังกฤษ ฝรั่งเศสได้ผ่านร่างกฎหมายนี้แล้ว ขณะที่ นอร์เวย์ สวีเดน และฟินแลนด์ อยู่ในระหว่างการออกกฎหมายนี้</p>
<p>ร่าง พ.ร.บ. ใหม่ให้อำนาจแก่ข้าราชการออกกฎหมายลูกต่าง ๆ จำนวนมาก ในภายหลังตามอำเภอใจ โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการทางรัฐสภาและการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย</p>	<p>การที่รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศเพิ่มเติม อาทิ การออกประกาศสถานที่ห้ามสูบบุหรี่เพิ่มเติม ลักษณะเขตปลอดบุนหรือและเขตสูบบุหรี่ การแสดงสื่อรณรงค์ ณ จุดขายปลีก การกำหนดสถานที่ห้ามจำหน่ายยาสูบเพิ่มเติม การห้ามการตลาดรูปแบบใหม่ ๆ หากประเด็นเหล่านี้ต้องผ่านการพิจารณาของรัฐสภา จะเป็นภาระแก่รัฐสภามากเกินไป และไม่ทันต่อสถานการณ์ที่สำคัญร่าง พ.ร.บ. ใหม่และระเบียบต่าง ๆ ที่จะกำหนดออกมาไม่มีส่วนใดที่เกี่ยวข้องกับชาวไร่ยาสูบและผู้บ่มใบยาเลย</p> <p>การที่ชาวไร่ยาสูบหวังเกรงว่า จะมีการออกกฎหมายลูกเพื่อลดพื้นที่หรือห้ามทำไร่ยาสูบ จึงเป็นเรื่องที่ไม่มีมูลความจริงแต่ประการใด</p>
<p>ร่าง พ.ร.บ. ใหม่ จำกัดและลดรอนสิทธิและเสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์และการทำกิจกรรมต่าง ๆ กับหน่วยงานราชการที่ชาวไร่ยาสูบต้องทำเป็นประจำ อาทิ กรมสรรพสามิต โรงงานยาสูบ</p>	<p>ร่าง พ.ร.บ. ใหม่ กำหนดแนวทางการติดต่อระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐบาลและผู้แทนธุรกิจยาสูบให้เป็นไปอย่างโปร่งใส เปิดเผยตามแนวทางที่จะกำหนดขึ้น แต่มีข้อยกเว้นสำหรับการติดต่อระหว่างชาวไร่ยาสูบ หรือธุรกิจยาสูบกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจยาสูบ เช่น กรมสรรพสามิต โรงงานยาสูบ ซึ่งยังสามารถติดต่อและทำกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างกันได้เช่นเดิม</p>
<p>ร่าง พ.ร.บ. ใหม่ จำกัดสิทธิไม่ให้มีตัวแทนของชาวไร่หรือธุรกิจยาสูบเข้าไปมีส่วนร่วมในองค์ประกอบของคณะกรรมการใน</p>	<p>การไม่ให้มีตัวแทนของชาวไร่หรือธุรกิจยาสูบอยู่ในคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ เพราะถือว่าเข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน เป็นข้อกำหนดของอนุสัญญาควบคุมยาสูบของ</p>

ข้อคัดค้าน	ข้อเท็จจริง
ระดับต่าง ๆ ทั้งที่เป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง	องค์การอนามัยโลก ที่ภาคีสมาชิกทั้ง 180 ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องยึดถือปฏิบัติ เพื่อไม่ให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจยาสูบแทรกแซงการกำหนดนโยบายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ และที่ผ่านมาก็ไม่มีผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจยาสูบ เข้าร่วมอยู่ในคณะกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคยาสูบอยู่แล้ว
ร่างกฎหมายดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่ออาชีพและวิถีชีวิตการทำมาหากินของชาวไร่ยาสูบ จะทำให้ชาวไร่ได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก	<p>ร่าง พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบฉบับใหม่ ไม่มีส่วนใด ที่เกี่ยวกับการทำไร่ การบ่มใบยาและการค้ำใบยาสูบเลย ชาวไร่ยาสูบจึงสามารถที่จะมีวิถีชีวิต ทำมาหากิน ทำไร่ยาสูบตามปกติดังเช่นในปัจจุบัน</p> <p>ชาวไร่ยาสูบไทยมีส่วนที่ปลูกเพื่อส่งออกและส่วนที่ปลูกเพื่อป้อนโรงงานยาสูบไทย และโรงงานยาเส้นในประเทศไทย</p> <p>ปัจจัยที่จะกระทบต่อการทำไร่ยาสูบของชาวไร่ยาสูบ ชาวไร่ยาสูบส่วนที่ปลูกเพื่อส่งออก จะขึ้นกับกลไกทางการตลาดของภูมิภาคหรือของโลกไม่เกี่ยวกับร่าง พ.ร.บ. ฉบับใหม่ แต่อย่างใด</p> <p>ในส่วนของชาวไร่ยาสูบที่ปลูกใบยาสำหรับโรงงานยาสูบไทย ปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อความต้องการใบยาสูบของโรงงานยาสูบไทย จะมาจากการแข่งขันแย่งส่วนแบ่งตลาด ระหว่างบุหรี่นำเข้าจากต่างประเทศ และบุหรี่ที่ผลิตโดยโรงงานยาสูบไทย โดยหากบุหรี่ต่างประเทศมีส่วนแบ่งตลาดในประเทศไทยเพิ่มขึ้น โรงงานยาสูบก็就会有ความต้องการใบยาสูบจากชาวไร่ยาสูบไทยน้อยลง</p> <p>อย่างไรก็ตาม เพื่อลดความกังวลของชาวไร่ยาสูบ กระทรวงสาธารณสุขจะเสนอให้รัฐบาลตั้งคณะกรรมการพิจารณาแนวทางการช่วยเหลือชาวไร่ยาสูบที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการออกกฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบฉบับใหม่</p>
กระบวนการจัดทำร่าง พ.ร.บ. ไม่มีความโปร่งใส กีดกันการมีส่วนร่วม เห็นได้ชัดเจนจากการจัดทำประชาพิจารณ์ ที่ดำเนินการโดยกระทรวงสาธารณสุข และ	กระทรวงสาธารณสุขได้จัดเวทีทำประชาพิจารณ์ในพื้นที่ทั้งสี่ภาค ทุกครั้งมีผู้แทนจากบริษัทบุหรี่และสมาคมชาวไร่ยาสูบเข้าร่วมการทำประชาพิจารณ์ กระทรวงสาธารณสุขยังเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ รวมทั้งรับความคิดเห็นจากหน่วยงาน

ข้อคัดค้าน	ข้อเท็จจริง
<p>มีการผูกขาดเวทีแสดงความเห็นและนำเครือข่ายภาคีสาธารณสุขมากดดันผู้เข้าร่วมประชุม ทำให้กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงไม่ได้รับโอกาสให้มีการนำเสนอความเห็นและเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำร่าง</p>	<p>ต่าง ๆ ทั้งรัฐและเอกชน ซึ่งมีผู้เสนอความเห็นต่อร่าง พ.ร.บ. ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ 317 หน่วยงาน</p> <p>คณะผู้กร่าง พ.ร.บ. ได้นำข้อเสนอ/ความคิดเห็นทั้งหมดมาพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยยึดหลักการให้บทบัญญัติในมาตราต่าง ๆ บังคับใช้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ และผู้ค้าปลีก เพื่อปิดจุดอ่อนของกฎหมายปัจจุบัน และเพิ่มเติมข้อกำหนดภายใต้อนุสัญญาควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ในส่วนที่เกี่ยวข้องเท่านั้น คณะผู้กร่างได้พิจารณาอย่างถี่ถ้วน เพื่อไม่ให้มีบทบัญญัติใด ๆ ที่เกี่ยวกับชาวไร่ยาสูบ อาทิ การปลูก การบ่ม หรือการค้าใบยาสูบ</p>
<p>มีการกล่าวอ้างที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง ถึงความจำเป็นในการออกกฎหมาย โดยอ้างว่าต้องปฏิบัติตามพันธะผูกพันในกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (FCTC) ทั้งที่กรอบอนุสัญญา ให้แต่ละประเทศนำมาตรารไปปรับใช้ตามความเหมาะสมตามบริบทของกฎหมายภายในประเทศและสภาพเศรษฐกิจและสังคม</p>	<p>อนุสัญญาควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (FCTC) เป็นอนุสัญญาฉบับเดียวของโลกที่มี ที่เกี่ยวกับสุขภาพโดยตรง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองประชาชนของประเทศต่างๆ จากพิษภัยร้ายแรงของการเสพติดยาสูบ ข้อตกลงต่าง ๆ ในอนุสัญญาได้รับการเห็นชอบร่วมกันของทั้ง 180 ประเทศ ซึ่งประเทศที่สามารถออกกฎหมายตามที่กำหนดในอนุสัญญาได้ยิ่งมากเท่าใด ก็จะได้รับประโยชน์จากการคุ้มครองประชาชนจากพิษภัยของยาสูบมากเท่านั้น</p> <p>ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต่างพยายามออกกฎหมายตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาฯ แต่รายงานจาก 126 ประเทศ ถึงความคืบหน้าในการปฏิบัติตามอนุสัญญาเมื่อ พ.ศ.2555 พบว่าอุปสรรคอันดับหนึ่งที่ประเทศต่าง ๆ ประสบคือ การแทรกแซงและขัดขวางการออกกฎหมายโดยบริษัทบุหรี่ โดยเฉพาะบริษัทบุหรี่ข้ามชาติ ดังที่บริษัทฟิลลิป มอริส อยู่เบื้องหลังการคัดค้านร่าง พ.ร.บ. ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบของประเทศไทยในขณะนี้</p>

ฝ่ายที่คัดค้านอ้างว่าร่างกฎหมายใหม่ จะทำร้ายโชห่วย ชาวไร่ยาสูบ และบริษัทบุหรี่ แต่ละเลยความจริงที่สินค้าบุหรี่ทำร้ายคนไทยอยู่ตลอดเวลาขณะนี้

- มีเด็กไทยอายุ 15-18 ปี สี่แสนคนที่สูบบุหรี่อยู่ทุกวี่ทุกวัน เฉลี่ยใช้เงิน 368.3 บาทต่อเดือนต่อคน และ 4,416 บาทต่อปีต่อคน ในการซื้อบุหรี่สูบ รวมเป็นเงิน 1,800 ล้านบาทต่อปี ที่เด็ก ๆ เสียไปกับการซื้อบุหรี่ ทั้ง ๆ ที่การขายบุหรี่แก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ผิดกฎหมาย (พ.ศ.2554)
- มีคนไทยในกลุ่มประชากรที่จนที่สุด 1.4 ล้านคน ที่มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 2,000 บาท ต้องเสียเงินไปกับการซื้อบุหรี่เดือนละ 540 บาท
- มีคนไทยเสียชีวิตจากการสูบบุหรี่ปีละ 50,710 คน แต่ละคนป่วยหนักเป็นเวลาสองปีก่อนตาย และอายุสั้นลง คนละ 12 ปี ขณะที่บริษัทบุหรี่มีกำไรปีละ 10,000 ล้านบาทในประเทศไทย กับภาวะและปัญหาที่สินค้าของบริษัทบุหรี่สร้างความเสียหายให้แก่สังคมไทย และบริษัท ฟิลลิป มอริส ยังเสนอรัฐบาลไทยว่า “รัฐบาลไทยไม่ต้องออกกฎหมายใหม่ ไปเน้นการให้ความรู้แก่ประชาชน (เรื่องพิษภัยบุหรี่) และบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่แล้วก็พอแล้ว”
- และความจริงที่สังคมจะต้องรู้คือ หากกฎหมายใหม่สามารถทำให้อุดหนุนรายละ 10% ก็เพียงแต่ทำให้กำไรของบริษัทบุหรี่ยลดลงจากประมาณ 10,000 ล้านบาท เหลือ 9,000 ล้านบาท ในขณะที่กำไรของร้านค้าปลีกแต่ละรายจะลดลงเพียงเล็กน้อย และจะกระทบชาวไร่ยาสูบน้อยมาก
- และหากพิจารณาด้วยความยุติธรรมแล้ว มาตรการควบคุมการตลาดของบริษัทบุหรี่ที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบฉบับใหม่ ยังจัดว่า **ไม่ได้สัดส่วนกับความเสียหายที่สินค้าบุหรี่ทำให้เกิดขึ้นกับคนไทยและสังคมไทยเสียด้วยซ้ำไป**

มาตรการบรรเทาความกังวลของชาวไร่ยาสูบ

เรื่องผลกระทบต่อการประกอบอาชีพและรายได้จากร่าง พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ ฉบับใหม่

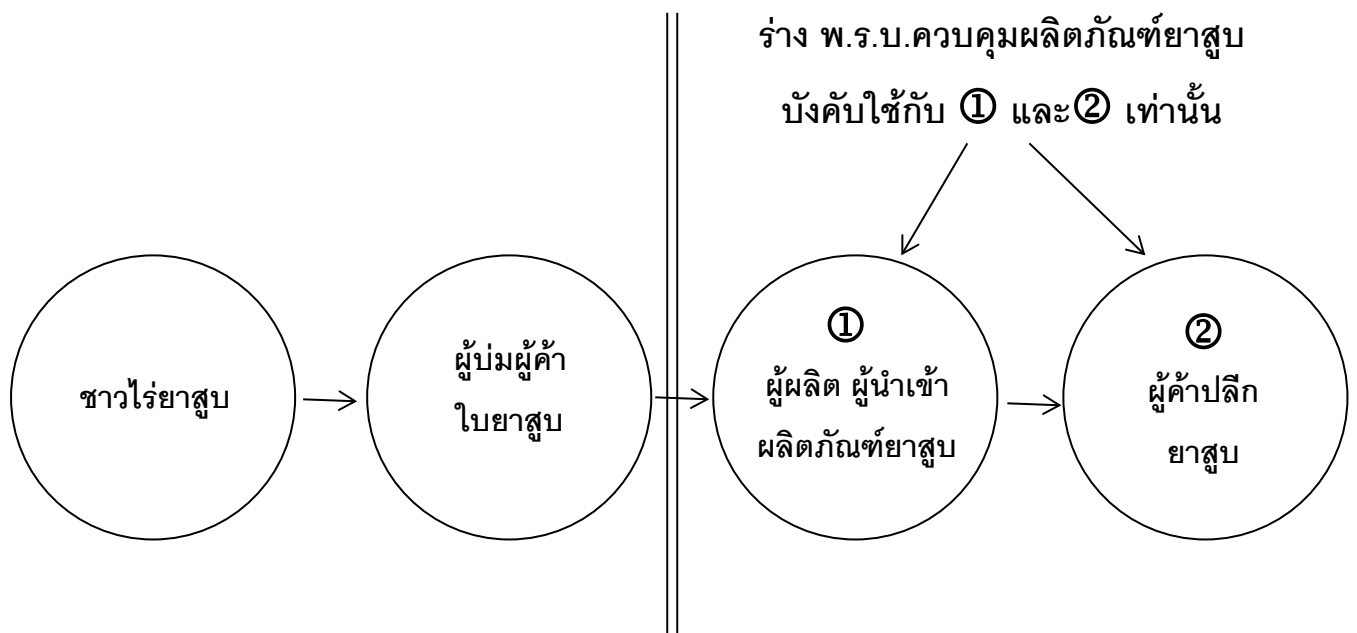
บทข้อเท็จจริง

ก. ผลกระทบของมาตรการควบคุมยาสูบต่อชาวไร่ยาสูบ

1. ประเทศไทย มีการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ด้วยมาตรการต่าง ๆ ทำให้อัตราการบริโภคยาสูบลดลง แต่ปริมาณยอดขายบุหรี่ซีกาเรตไม่ลดลง เนื่องจากครึ่งหนึ่งของผู้ใช้ยาสูบใช้ยาเส้นมวนเองและจำนวนนักสูบหน้าใหม่เพิ่มขึ้น โดยอัตราการบริโภคยาสูบของเพศชายลดลงจากร้อยละ 59.3 ในปี พ.ศ.2534 เหลือ 41.7 ในปี พ.ศ.2554 แต่จำนวนผู้สูบบุหรี่ลดลงเพียงเล็กน้อยจาก 12.3 ล้านคน เหลือ 11.5 ล้านคนใน

ช่วงเวลาเดียวกัน ขณะที่ยอดขายบุหรี่ซีกาแรตเท่ากับ 1,942 ล้านซอง ในปี พ.ศ.2534 และ 2,036 ล้านซอง ในปี พ.ศ.2554 และ 2,172 ล้านซองในปี พ.ศ.2556 ซึ่งกล่าวได้ว่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยหากเทียบปีต่อปี

2. การวิจัยคาดการณ์แนวโน้มอัตราและจำนวนผู้สูบบุหรี่ของประเทศไทย โดย ดร.ศรัณญา เบญจกุล จากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล สรุปว่า ในปี พ.ศ.2568 หรือในอีก 10 ปี จากนี้ อัตราการสูบบุหรี่ของชายไทยจะเท่ากับร้อยละ 35.6 และจำนวนผู้สูบบุหรี่จะเท่ากับ 10.5 ล้านคน โดยคาดการณ์จากแนวโน้มที่ผ่านมา หรือเฉลี่ยลดลงปีละประมาณ 3 หมื่นคน
3. เนื่องจากร่าง พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบฉบับใหม่ ไม่มีบทบัญญัติใดที่ควบคุมการปลูก การบ่ม การขายใบยาสูบ (ดังแสดงในภาพด้านล่าง) ดังนั้นจึงไม่ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงกับเกษตรกร ส่วนปริมาณการบริโภคยาสูบจะไม่ลดลงในทันที ชาวไร่ยาสูบหากจะได้รับผลกระทบจากร่าง พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบฉบับใหม่ ก็จะเป็นไปอย่างช้ามาก ๆ มีเวลาเพียงพอที่จะปรับตัวโดยการปลูกพืชทดแทน

ข. สถานการณ์การทำไร่ยาสูบและการปลูกพืชทดแทนของชาวไทย

ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการปลูกพืชทดแทนของชาวไร่ยาสูบ

งานวิจัยเชิงสำรวจ¹ พบว่าร้อยละ 46.1 เกษตรกรผู้ปลูกใบยาสูบได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในการปลูกพืชร่วมกับยาสูบ, ร้อยละ 36.6 ได้รับคำแนะนำให้มีการปลูกพืชทดแทนยาสูบ, และร้อยละ 48.5 มีการปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นร่วมกับการปลูกยาสูบแล้ว โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 19.7 ปลูกข้าวโพดหวานร่วมกับยาสูบ รองลงมา ได้แก่ ผัก (กะหล่ำดอกและกะหล่ำปลี) และพริก ร้อยละ 19.3 และ 9.8 ตามลำดับ และมีแนวโน้มที่เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบจะเปลี่ยนมาปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นแทนยาสูบหากพืชชนิดนั้นมีราคาดีเท่ากับหรือราคาแพงกว่ายาสูบ

ตัวอย่างทางเลือกอื่นๆ

➤ **หน่อไม้ฝรั่ง** คุณลุงบุญหนา สีทา หนึ่งในแกนนำ ต.บ้านดัว อ.หล่มสัก จ.เพชรบูรณ์ และลูกบ้าน เริ่มปลูกหน่อไม้ฝรั่งในปี พ.ศ.2549 นำหน่อไม้ฝรั่งมาเริ่มปลูกทดแทนยาสูบ โดยให้เหตุผลว่า การปลูกหน่อไม้ฝรั่งให้ผลกำไรได้มากกว่า และปลูกเพียงครั้งเดียวสามารถเก็บหน่อไม้ได้ถึง 8-9 ปี แต่ถ้าใบยาสูบนั้นต้องลงปลูกทุก ๆ ปี

➤ **การศึกษาพืชทดแทนยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์** พบว่า พืชที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูงสุดคือ พริก และข้าวโพดหวาน ในขณะที่กะหล่ำปลีดอกให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูงกว่ายาสูบ แต่มีความผันผวนตาม กลไกราคาตลาด

ค. กรณีศึกษาการช่วยเหลือชาวไร่ยาสูบของประเทศมาเลเซีย

ข้อมูลจากประเทศมาเลเซียพบว่า จำนวนครัวเรือนที่ทำไร่ยาสูบ ลดลงจาก 23,020 ครัวเรือน ในปี พ.ศ.2543 เหลือ 2,428 ครัวเรือนในปี พ.ศ.2555 สาเหตุเนื่องจากโรงงานผลิตบุหรี่ 2 โรงงานในมาเลเซียของฟิลลิป มอริส หยุดซื้อใบยาสูบจากชาวไร่ยาสูบในมาเลเซีย พ.ศ.2553 และโรงงานผลิตบุหรี่เจแปนโทแบคโค หยุดซื้อใบยาสูบมาเลเซีย พ.ศ.2556 เนื่องจากใบยาสูบที่ผลิตในมาเลเซีย มีราคาสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน รัฐบาลมาเลเซียต้องเข้าช่วยเหลือเกษตรกรชาวไร่ยาสูบ โดยสนับสนุนให้มีการปลูกพืช Kenaf (พืชตระกูลปอ) ทดแทน ซึ่งได้มีการตั้งคณะกรรมการและแผนงานเพื่อสนับสนุนโครงการนี้เป็นการเฉพาะ (National Kenaf and Tobacco Board, Ministry of Plantation Industry and Commodities, Malaysia) รัฐบาลมาเลเซียคาดการณ์ว่าจะไม่มีชาวไร่ยาสูบในมาเลเซียเลยในอนาคต

การลดลงของชาวไร่ยาสูบในมาเลเซีย เป็นผลมาจากกลไกการตลาดของใบยาสูบในภูมิภาค ไม่ใช่เป็นผลจากการควบคุมยาสูบในมาเลเซียของรัฐบาลมาเลเซียแต่อย่างใด

ข้อเสนอต่อรัฐบาลในการบรรเทาความกังวลของชาวไร่ยาสูบ

ให้มีการแต่งตั้งคณะทำงาน โดยมีผู้แทนจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะทำงาน เพื่อศึกษาผลกระทบต่อเกษตรกรและเสนอมาตรการเพื่อบรรเทาปัญหา ตามแนวทางของกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก มาตรา 17 เรื่อง บทบัญญัติเกี่ยวกับการสนับสนุนกิจกรรมทางเลือกที่มีความเป็นไปได้ในทางเศรษฐกิจ และมาตรา 18 เรื่องการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของบุคคลที่ได้รับการเห็นชอบจากที่ประชุมภาคีอนุสัญญาฯ ครั้งที่ 6 เดือนตุลาคม พ.ศ.2557 ณ กรุงมอสโค ประเทศรัสเซีย เพื่อเตรียมพร้อมที่จะช่วยเหลือชาวไร่ยาสูบ กรณีที่มีความจำเป็นและเป็นความต้องการของชาวไร่ยาสูบที่ต้องการปลูกพืชทดแทนการปลูกยาสูบ

ฝ่ายที่คัดค้านร่าง พ.ร.บ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบฉบับใหม่ อ้างว่า “เห็นด้วยกับการปกป้องเยาวชนจากบุหรี่” แต่เอกสารลับของบริษัทบุหรี่บันทึกไว้ดังนี้

“...วัยรุ่นคือ กลุ่มลูกค้าสำคัญของบริษัทบุหรี่ สถานการณ์ทำธุรกิจของบริษัทเราอยู่ที่นักเรียนระดับมัธยมปลาย...”

บริษัท ลอริลลาร์ด

“...หากจะให้บริษัทเราอยู่รอดและก้าวหน้าต่อไป เราจะต้องช่วงชิงส่วนแบ่งตลาดที่เป็นเยาวชนมาเป็นของเราในระยะยาว”

(บริษัท บุหรี่ อาร์ เจ เรย์โนลด์)

“...ถ้าหากบริษัทบุหรี่ ต้องหยุดทำการตลาดที่พุ่งเป้าไปที่เด็ก ๆ บริษัทบุหรี่ก็จะล้มละลายภายใน 25 ถึง 30 ปี เพราะจะไม่มีลูกค้าเพียงพอที่ธุรกิจจะอยู่ได้”

(นายเบนเนทท์ ลีโบว์ เจ้าของธุรกิจยาสูบ)

“เราได้รับการมอบหมายจากลูกค้าให้ออกแบบซองบุหรี่ที่ดึงดูดเด็ก ๆ รูปแบบซองที่ออกต้องดึงดูดตาของวัยรุ่น แต่ต้องไม่ให้ตาของฝ่ายผู้บังคับใช้กฎหมายรู้”

(ฟิลิป กาเบอร์แมน หัวหน้าครีเอทีฟของโรเบิร์ต ไบรอัน แอสโซซิเอท)

เอกสารอ้างอิง

¹ อรพิน กฤษณเกรียงไกร, สมคิด จุฬาวา, พัทธนา เข้มบริบูรณ์พงศ์. (2549) รายงานการศึกษาค้นคว้าความเป็นไปได้และผลกระทบในการปลูกพืชทดแทนของเกษตรกรในเขตภาคเหนือ. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.

² จิรวัดณ์ เจริญสถาพรกุล (2551) การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ของการผลิตยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์ และพืชที่ปลูกทดแทนยาสูบ ในตำบลทับผึ้ง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย. ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ.

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดติดต่อ

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โทร. 02 278 1828

www.ashthailand.or.th